

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach
DYDDIAD:	24 Mai 2023
LLEOLIAD:	Hybrid
TEITL:	Strategaeth Gorllewin Cymru ar Famolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Cael cymeradwyaeth ar gyfer mabwysiadu Strategaeth Gorllewin Cymru ar Famolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar, o safbwynt awdurdod lleol Ceredigion

**RHESWM PAM BOD
Y PWYLLGOR CRAFFU
WEDI GOFYN AM Y
WYBODAETH:** Er gwybodaeth

CEFNDIR:

Yn 2018 roedd Llywodraeth Cymru wedi gwahodd cynigion gan Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd i fod yn fraenarwyr (*Pathfinders*) ar gyfer Rhaglen Trawsnewid Integreiddio'r Blynyddoedd Cynnar. Cyflwynwyd cais gan Awdurdodau Lleol Ceredigion a Sir Gaerfyrddin, ar y cyd â Bwrdd Iechyd Hywel Dda, i fod yn ardaloedd braenaru. Cafwyd cyllid (2019 - 2024) i beilota a phrofi ffyrdd o Drawsnewid Integreiddio'r Blynyddoedd Cynnar, a ffurfiwyd Grŵp Llywio Mamolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar. Ym mis Ionawr 2021, llwyddodd Sir Benfro â'u cais nhw i ymuno â'r Rhaglen Fraenaru ac felly mae pob Awdurdod Lleol ym mhatrwm daearyddol Hywel Dda wedi bod ynghlwm â'r Rhaglen.

Yn 2021/ 2022 bu cynrychiolwyr o'r tri Awdurdod Lleol a Bwrdd Iechyd Hywel Dda yn cydweithio i lunio Strategaeth Mamolaeth a Blynyddoedd Cynnar ar gyfer Gorllewin Cymru.

Y SEFYLLFA BRESENNOL:

Mae'r Strategaeth Mamolaeth a Blynyddoedd Cynnar ar gyfer Gorllewin Cymru wedi ei llywio gan agenda Llywodraeth Cymru i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus mwy integredig, fel y nodwyd yn Neddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae'r strategaeth yn canolbwyntio ar gefnogaeth yn ystod 7 mlynedd gyntaf y plentyn, gan gydnabod pwysigrwydd y blynyddoedd ffurfiannol hyn wrth siapio iechyd a lles y plentyn at y dyfodol.

Ymgynghorwyd yn eang ar y strategaeth ddrafft gyda gweithwyr proffesiynol a defnyddwyr gwasanaethau ledled y rhanbarth, a gwnaed gwelliannau ar sail yr adborth a gafwyd. Roedd yr ymgynghoriad ar agor rhwng 1 Gorffennaf a 30 Medi 2022 a dyma'r ymatebion a gafwyd:

- Ymgynghoriad ar-lein – 54 o ymatebion
- Grwpiau ffocws rhieni – 55 wedi cymryd rhan
- Grwpiau ffocws gweithwyr proffesiynol – 28 wedi cymryd rhan
- Cafwyd ymatebion oddi wrth: Tîm Gofal Plant; Nyrsys Ysgol; Tîm Bydwreigiaeth; Tîm Ymwelwyr Iechyd; Swyddog Arweiniol Clinigol Dynodedig Addysg; Tîm Therapi Iaith a Lleferydd
- Yn ogystal, yng Ngheredigion, cafwyd cyfarfodydd gyda'r Cyfarwyddwr Corfforaethol a'r Aelod Cabinet dros Lesiant Gydol Oes i ystyried y strategaeth ddrafft.

Mae'r gwaith o ddatblygu'r strategaeth a'r wefan wedi cael ei oruchwylio gan y Grŵp Llywio Mamolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar.

Nod y Strategaeth yw hyrwyddo cydweithio rhwng gwasanaethau cymorth yn y cyfnodau cyn geni a'r Blynyddoedd Cynnar. Mae'r strategaeth i'w gweld ar wefan Strategaeth Gorllewin Cymru ar gyfer Mamolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar sy'n ffrwyth cydweithio rhwng awdurdodau lleol Ceredigion, Sir Gaerfyrddin a Sir Benfro, Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda a phartneriaid trydydd sector (mae'r strategaeth ar gael hefyd ar ffurf PDF ar y wefan).

Ar sail ymgynghori helaeth gyda Defnyddwyr Gwasanaethau a Gweithwyr Proffesiynol y Blynyddoedd Cynnar, lluniwyd Strategaeth Gorllewin Cymru ar Famolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar gyda'r nod o hyrwyddo gwasanaethau rhagorol ar bob cam o Famolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar. Nod y strategaeth yw cyflawni'r canlynol:

- Ymgysylltu'n gadarnhaol/ ymyrryd yn gynnar gyda theuluoedd yn y cyfnod cyn geni
- Ymgysylltu'n gadarnhaol gyda theuluoedd yn y Blynyddoedd Cynnar
- Pontio'n gadarnhaol rhwng Gofal Plant ac addysg y Blynyddoedd Cynnar

Yn ogystal, nodwyd pum thema strategol fel cyfrwng i gyflawni'r amcanion uchod:

- Integreiddio ein gwasanaethau
- Cymryd agwedd sy'n canolbwyntio ar y person wrth ddylunio gwasanaethau
- Datblygu seilwaith a systemau technolegol i alluogi cydweithio
- Datblygu ein Gweithlu
- Darparu gwybodaeth hygyrch

[Strategaeth Mamolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar ar gyfer Gorllewin Cymru – Gweithio gyda'n gilydd i roi'r dechrau gorau mewn bywyd i blant \(strategaethblynyddoeddcynnargorllewin.cymru\)](#)

DEDDF GWASANAETHAU CYMDEITHASOL A LLESIANT (CYMRU) 2014

Mae Strategaeth Gorllewin Cymru ar Famolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar yn cyd-fynd ag egwyddorion y Ddeddf, yn benodol Atal, Ymyrraeth Gynnar a chydweithio mewn Partneriaeth / Integreiddio.

DEDDF LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL (CYMRU) 2015

Mae Strategaeth Gorllewin Cymru ar Famolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar yn cyd-fynd â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac yn hyrwyddo Cydweithio, Integreiddio, cyfranogiad y Defnyddiwr Gwasanaethau ac Atal.

ARGYMHELLIAD: Bod y Pwyllgor Craffu yn cymeradwyo Strategaeth Gorllewin Cymru ar Famolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar.

RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD: Er mwyn egluro'r pwrpas a hyrwyddo dull cydweithredol o ymdrin â gwasanaethau Mamolaeth a'r Blynyddoedd Cynnar.

Enw Cyswllt: Iwan Davies
Swydd: Rheolwr Corfforaethol - Ymyrraeth Gynnar
Dyddiad yr adroddiad: 24 Ebrill 2023

ein strategaeth

Gwasanaethau rhagorol ar bob cam

Yn seiliedig ar yr hyn a wyddom am y dirwedd gwasanaethau presennol a'r hyn rydym wedi'i ddysgu gan deuluoedd a gweithwyr proffesiynol y blynyddoedd cynnar, nod ein strategaeth ar gyfer 2022-26 yw sicrhau:

Ymgysylltu cadarnhaol/ymyrraeth gynnar â theuluoedd ar y cam cyn-geni

Sicrhau bod gwasanaethau arbenigol yn darparu cymorth i baratoi teuluoedd ar gyfer bod yn rhiant a chynig cymorth cyn gynted â phosibl.

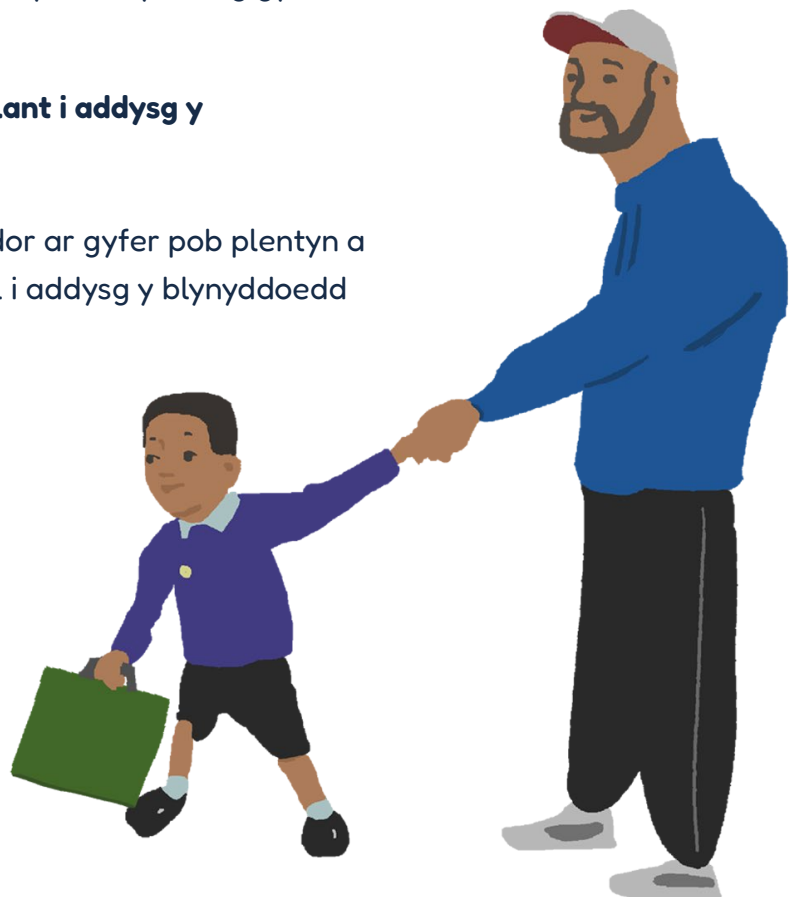
Ymgysylltu cadarnhaol â theuluoedd yn ystod y Blynyddoedd Cynnar

Sicrhau bod ein hanghenion teuluol wrth wraidd gwasanaethau cydgysylltiedig, fel bod teuluoedd yn cael mynediad at y cymorth cywir ar yr adeg gywir.

Pontio cadarnhaol o ofal plant i addysg y Blynyddoedd Cynnar

Sicrhau proses bontio ddi-dor ar gyfer pob plentyn a rhiant o leoliadau cyn ysgol i addysg y blynyddoedd cynnar.

1. Integreiddio ein gwasanaethau

Mae angen hyn arnom oherwydd:

- Mae gweithio ar wahân yn creu rhwystrau rhwng gwasanaethau a bylchau y gall teuluoedd lithro rhyngddynt
- Gwyddom fod teuluoedd (yn enwedig teuluoedd mewn angen) yn cael gofal gwell pan fydd gwasanaethau'n gweithio gyda'i gilydd
- Mae adnoddau dan bwysau; trwy gydweithio, gallwn osgoi dyblygu, lleihau gwastraff ac adeiladu ar waith ein gilydd

Mae angen:

- Gwneud penderfyniadau ar y cyd wedi'i ategu gan rannu gwybodaeth
- Systemau ar gyfer cydweithio rhwng cynghorau
- Dull seiliedig ar le o ddarparu gwasanaethau, gan gynnwys timau'r Blynyddoedd Cynnar wedi'u cydleoli lle bo'n briodol
- Cyfathrebu gwell rhwng gwasanaethau
- Perthnasoedd mwy cadarnhaol rhwng grwpiau proffesiynol
- Gweithlu wedi'i ysgogi a'i rymuso i weithio ar draws ffiniau gwasanaethau
- Gweithlu sy'n teimlo fel un tîm, yn cyd-dynnu i gyflawni'r un nodau

Byddwn yn cyrraedd yno trwy:

- Sefydlu mwy o dimau wedi'u cydleoli ar draws y rhanbarth
- Archwilio opsiynau ar gyfer comisiynu ar y cyd neu gydgomisiynu
- Dysgu o werthusiadau o waith peilot braenaru
- Helpu gweithwyr proffesiynol i gasglu adborth gan deuluoedd fel y gellir ei ddefnyddio wrth gynllunio a gweithgareddau cyd-ddylunio gwasanaethau yn y dyfodol

2. Mabwysiadu dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn at gynllunio gwasanaethau

Mae angen hyn arnom oherwydd:

- Rydym am gynnig gwasanaethau hygyrch y mae teuluoedd am eu defnyddio
- Gyda'r adnoddau presennol mae'n anodd cynllunio gwasanaethau i fod yn wirioneddol person-ganolog
- Nid ydym yn gwybod digon am anghenion ein holl ddefnyddwyr gwasanaeth ac nid ydym yn cydnabod pa mor wahanol yw'r anghenion hyn, na sut y maent yn newid dros amser.
- Gall teuluoedd deimlo eu bod yn cael eu tanseilio a'u gadael ar eu pennau eu hunain pan nad yw gwasanaethau yn adeiladu o'u cryfderau yn ogystal â'u hanghenion

Mae angen:

- Ymchwil rheolaidd gyda defnyddwyr gwasanaeth a dolenni adborth syml fel y gallwn weld ein gwasanaethau a'n gweithlu trwy lygaid y teuluoedd sy'n dibynnu arnynt
- Datblygu sgiliau gweithlu'r Blynyddoedd Cynnar fel eu bod wedi'u paratoi'n well i adnabod cryfderau teuluoedd a gwrandao ar anghenion teuluoedd
- Gwasanaethau a arweinir gan y gymuned a gomisiynir o'r gwaelod i fyny
- Nodi a dileu rhwystrau i fynediad at wasanaethau, e.e. trwy gael gwasanaethau i weithio'n well ar draws ffiniau cynghorau
- Llai o fiwrocratiaeth

Byddwn yn cyrraedd yno trwy:

- Cyllidebu ar gyfer ymgynghoriad rheolaidd â defnyddwyr gwasanaeth
- Gwneud mwy o hyfforddiant a datblygiad cyd-ddylunio'r gweithlu i helpu gweithwyr proffesiynol i ddal a chynrychioli lleisiau teuluoedd
- Cynyddu cydweithio rhanbarthol ac integreiddio gwasanaethau
- Chwilio am ffyrdd o fuddsoddi mewn gwasanaethau a arweinir gan y gymuned

3. Datblygu seilwaith a systemau technoleg er mwyn gallu cydweithio

Mae angen hyn arnom oherwydd:

- Nid oes gan weithwyr proffesiynol gwasanaethau fynediad at y wybodaeth ddiweddaraf a rennir am deuluoedd sy'n golygu bod rhaid i aelodau'r teulu ailadrodd hanes eu hachos yn gyson ym mhob cyfarfod ac ymgynghoriad
- Ni all staff mewn cynghorau, gwasanaethau a phroffesiynau gwahanol rannu gwybodaeth yn hawdd ac yn ddiogel ar draws ffiniau sefydliadol
- Gall plant gael eu colli pan fydd atgyfeiriadau'n anghyflawn neu'n cael eu gohirio oherwydd rhwystrau system eraill
- Hoffem wella ein dulliau monitro targedau gwasanaeth a'i gwneud yn hawdd i olrhain canlyniadau ar gyfer plant unigol ac ar gyfer ein poblogaeth y Blynyddoedd Cynnar

Mae angen:

- Ffordd i weithwyr proffesiynol gwasanaethau ar draws y rhanbarth gael mynediad hawdd, diweddar a rhannu gwybodaeth am y teulu, o'r ddyfais y maent yn ei defnyddio eisoes ac o'r man lle maent eisoes yn gwneud eu gwaith (a fydd, os ydynt yn fydwraig, ar y ffordd yn aml)
- Safonau cytûn ar gyfer casglu, storio a chael mynediad at ddata
- Adrodd yn awtomataidd ar ddangosyddion lefel poblogaeth

Byddwn yn cyrraedd yno trwy:

- Gwreiddio llais defnyddwyr gwasanaeth ym mhopeth a wnawn (trwy roi mwy o bwyslais ar gasglu adborth a'i ddefnyddio i wella gwasanaethau)
- Parhau i adeiladu sylfaen dystiolaeth sy'n cefnogi buddsoddiad mewn TG a rennir a lobïo i'r newid hwnnw gael ei flaenoriaethu
- Parhau i ddadlau dros ddolenni adborth syml a fyddai'n galluogi staff i awgrymu newidiadau a gwelliannau

4. Datblygu ein gweithlu

Mae angen hyn arnom oherwydd:

- Nid yw teuluoedd bob amser yn cael y gofal a'r cymorth y mae eu hangen arnynt oherwydd diffyg staff.
- Mae staff ym maes iechyd, gofal ac addysg yn hynod brysur a gall yr amgylchedd gwaith fod yn straen.
- Nid oes iaith gyffredin i ddisgrifio'r un pethau rhwng sefydliadau a phroffesiynau gwahanol. Mae hyn wedi achosi dryswch diangen ac yn arafu pethau.
- Nid yw pob cydweithiwr wedi bod yn hyfforddi ar wasanaethau sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

Mae angen:

- Denu a hyfforddi recriwtiaid newydd a'r rhai sy'n dychwelyd i weithlu'r Blynyddoedd Cynnar
- Cydweithwyr hapusach, mwy hyderus sydd o dan lai o bwysau
- Iaith gyffredin a ddefnyddir yn eang a ffyrdd cyffredin o weithio
- Cyfleoedd hyfforddi traws-wasanaeth, yn enwedig ym maes gofal ar sail tystiolaeth
- Cydnabod sgiliau trosglwyddadwy rhwng gwasanaethau a phroffesiynau
- Llwybrau gyrfa cliriach i weithwyr y Blynyddoedd Cynnar
- Mwy o dimau aml-ddisgyblaethol

Byddwn yn cyrraedd yno trwy:

- Chwilio am gyfleoedd i fuddsoddi mewn tyfu'r tîm, gyda marchnata, recriwtio a hyfforddiant priodol
- Meithrin cysylltiadau agosach ag ysgolion, colegau a gwasanaethau gyrfaedd i hyrwyddo swyddi a lleoliadau profiad gwaith yn y sector
- Datblygu cynnig hyfforddiant sylfaenol cyffredin ar gyfer pob gweithiwr proffesiynol y Blynyddoedd Cynnar
- Datblygu cynlluniau dilyniant gyrfa clir, gan gynnwys opsiynau datblygiad personol a hyfforddiant

5. Darparu gwybodaeth hygrych

Mae angen hyn arnom oherwydd:

- Nid yw'n hawdd dod o hyd i wybodaeth am y gwasanaethau sydd ar gael, i deuluoedd neu weithwyr proffesiynol. O ganlyniad, mae rhai gwasanaethau'n cael eu tanddefnyddio
- Felly nid yw teuluoedd yn gwybod ble i droi. Nid yw gweithwyr proffesiynol bob amser yn gwybod ble i'w cyfeirio nhw.
- Mae'r wybodaeth sy'n bodoli yn dameidiog; os nad ydych chi'n gwybod ble i edrych, mae'n anodd dod o hyd i'r wybodaeth.
- Mae'n gostus ac yn cymryd llawer o amser i gadw'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd wedi'i ddiweddarau, ac mae amser staff ar gyfer hyn yn gyfyngedig.

Mae angen:

- Gwybodaeth glir, hygrych, gynhwysfawr a syml mewn un lle
- Gwybodaeth ar-lein sydd mor dda ac mor hawdd i'w defnyddio, ac felly'n marchnata ei hun ar lafar
- Y gallu i weithwyr proffesiynol olygu neu anodi gwybodaeth arni yn gyflym ac yn hawdd
- Gwybodaeth sefydliadol well am lwybrau gofal, ac opsiynau ar gyfer atgyfeirio; os yw gweithwyr proffesiynol yn gwybod mwy am y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd byddant yn fwy tebygol o'i awgrymu fel ffynhonnell cymorth i deuluoedd

Byddwn yn cyrraedd yno trwy:

- Archwilio syniadau ac opsiynau ar gyfer un gwasanaeth gwybodaeth ar-lein a rennir
- Archwilio sut y gallem fuddsoddi mewn rolau ar draws Cynghorau a'r Bwrdd Iechyd sydd â chyfrifoldeb am gyhoeddi a chynnal y wybodaeth honno
- Ymgymryd â gwaith mapio/adolygu i ddeall y llwybrau presennol yn well
- Darparu hyfforddiant ar gyfer gweithwyr proffesiynol gwasanaethau fel eu bod yn teimlo eu bod mewn sefyllfa well i atgyfeirio teuluoedd at wasanaethau gwybodaeth
- Chwilio am gyfleoedd i weithio gydag asiantaethau eraill ar fuddsoddiadau mewn gwasanaethau gwybodaeth ar-lein yn y dyfodol

